

ІННОВАЦІЙНІСТЬ ЗМІСТУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

В умовах сучасної освітньої парадигми вищої освіти, що передбачає компетенції і результати освіти (навчання), особливої актуальності набувають креативність та інноваційність як ключові компетенції, які в разі практичної їх реалізації перетворюються в узагальнюючі функції діяльності та спілкування.

Переорієнтацію на параметри компетенцій та результатів освіти забезпечує студентоцентрована концепція освітнього процесу, яка передбачає суттєві зміни в освіті. Посилюється роль академічного і професійного визнання, що зумовлює необхідність перегляду викладання, змісту і оцінювання знань. В освітньому процесі відбувається зміна пріоритетів із викладання, тобто активної академічної діяльності викладача, на навчання з активною освітньою діяльністю студента. Якщо традиційно освітній процес базувався на методах трансляції знань, то новий підхід (відповідно до проекту нових стандартів освіти) передбачає результати освіти як головну мету освітнього процесу для студента з точки зору знань, розуміння, здібностей, працевлаштування.

Сьогодні ми є не тільки свідками, але й учасниками процесів формування глобального інклюзивного суспільства, де освіта виконує роль осередку всіх економічних, соціальних і культурних сил людства, а фундаментальними категоріями стають інформація, знання, комунікація.

У суспільстві знань сфера освіти займає центральне місце, оскільки саме в ній генерується, накопичується і розповсюджується головний ресурс розвитку людства – знання.

По суті, це означає переорієнтацію освітнього процесу з вхідних показників (термін навчання, зміст, цілі, сформульовані для закладу вищої освіти і викладача) на параметри компетенцій і результатів освіти.

Крім того, компетентнісна модель освітнього стандарту і навчального процесу розширює коло суб'єктів постановки цілі. Джерелами цілеполягання виступають держава, суспільство, міжнародні програми, численні соціальні партнери, включаючи роботодавців, академічна спільнота, студенти.

Студентоцентрована спрямованість освітнього процесу обумовлює необхідність розвитку методичного, організаційного та інформаційно-технологічного забезпечення, а також зміну ролі викладача і перегляду педагогічних концепцій. Сьогодні завдяки Інтернету та інформаційним технологіям студенти мають можливість бути обізнаними в різних сферах. Тому роль викладача як передавача

знань трансформується у викладача-організатора, супроводжувача студентів у справі здобуття ними певних компетенцій. Викладач повинен стати систематизатором знань, забезпечити більш високий рівень консультування і мотивування студентів щодо розвитку ними вмінь працювати з оригінальною інформацією, користуватися різноманітними формами доступу до інформації та її критичного відбору.

Студентоцентрована концепція освітнього процесу з її пріоритетністю компетенцій і результатів навчання в жодному разі не суперечить таким пріоритетам вищої освіти, як фундаментальність і універсальність. Слід зауважити, що саме ці її особливості в тісному зв'язку з прикладною спрямованістю забезпечують підготовку випускника університету нового типу, як суб'єкта суспільного життя, здатного швидко і самостійно йти курсом «вчитись упродовж усього життя». При цьому він продовжує вчитися застосовувати свої ключові креативно-інноваційні якості, компетенції для вирішення нових завдань, нового втілення своєї головної функції – управляючої та перетворювальної (реформаторської).

Разом з тим актуальною залишається відповідальність закладів вищої освіти за високі академічні й етичні стандарти. Університети повинні виконувати свої ключові інтелектуальні та культурні обов'язки і не можуть бути вільними від цих цінностей.

В умовах прискореного темпу зростання знань у кожній сфері діяльності необхідно вчити студентів не тільки відтворювати вивчений матеріал, але й аналізувати, інтерпретувати новий, незнайомий. Випускникам важливо вміти правильно використовувати професійну лексику, переконливо писати і виступати з професійних питань, а також точно формулювати опис сучасних явищ і подій перед різними аудиторіями.

Л.М. Янчева, канд. екон. наук, проф., перший проректор
А.В. Попова, керівник навчального відділу